

Lucija Ožegović - život i karijera obilježeni ulogom majke

LUCIJA KONFIC

Odsjek za povijest hrvatske glazbe HAZU
Opatička 18
HR - 10 000 Zagreb
lucijam@hazu.hr

Izvorni znanstveni rad

Original scientific paper

Primljeno/Received: 20. 12. 2012.
Prihvaćeno/Accepted: 20. 02. 2013.

Unizu mnogobrojnih umjetnika kojih se, nažalost, sjetimo samo prilikom obljetnica jest i pjevačica Lucija Ožegović (Budimpešta, 12. 04. 1896. - Zagreb, 09. 08. 1962.). Njezin nimalo lagan životni put obilježila je ljubav prema pjevanju, kao i ljubav prema sinu jedincu. Ovaj rad obrađuje pojedine aspekte iz života i rada umjetnice na temelju uvida u građu sačuvanu u Odsjeku za povijest hrvatskog kazališta HAZU-a, osobito njezino djelovanje u Hrvatskom narodnom kazalištu u Zagrebu koje je popraćeno analizom repertoara, uloga i značaja umjetnice za hrvatsku reproduktivnu umjetnost u razdoblju njezinog djelovanja prije, za vrijeme i neposredno nakon Drugog svjetskog rata.

Ključne riječi: Lucija Ožegović, HNK Zagreb, Ivan Ožegović, opera, repertoar

Lucija Ožegović rodila se 12. travnja 1896. u Budimpešti gdje je njen otac bio poslanik u tadašnjem zasjedanju zajedničkog Ugarsko-hrvatskog parlamenta. Kćer je Ljudevita Ožegovića i Ivane (Ivke) Ožegović rođene Hayos, a unuka Metela Ožegovića kojeg često spominje u životopisima. U jednom od životopisa ovako navodi svoje roditelje: »Otac: Ljudevit, diplomirao pravo i filozofiju, narodni zastupnik, zemljoposjednik, jedan od osnivača hrvatsko srpske koalicije. Potječe od starog hrvatskog plemstva (Kalnički šljivari). Majka: Ivana rođena Hayos (učiteljica).«¹ Osim imena Lucija Ožegović, nalazimo i sljedeće varijante njenog imena: Lucija Ožegović-Čepulić,² Lajoša Ludovika Ožegović,³

Ljudevita Ožegović,⁴ Lucie baronesse Ožegović Belska⁵ i Lucika Ožegović.⁶

Na početku spomenimo da Lucija, iako bi se po svojim obiteljskim korijenima mogla povezivati s Križevcima, s njima nema puno veze jer je tamo provela samo najranije godine svog djetinjstva (na obiteljskom imanju u Gušcerovcu). Kasnije se obitelj Ožegović zbog Lucijina školovanja preselila u Zagreb.⁷ Lucija je u Zagrebu i umrla 09. kolovoza

1 Lucija Ožegović, [Životopis], 15.02.1951., Arhiv Odsjeka za povijest hrvatskog kazališta, Zbirka HNK-a, bez sign.

2 Lucija Ožegović, [Životopis], nedatirano, Arhiv Odsjeka za povijest hrvatskog kazališta, Zbirka HNK-a, bez sign.

3 Rješenje o mirovini, 21.08.1952., Arhiv Odsjeka za povijest hrvatskog kazališta, Zbirka HNK-a, bez sign.

4 Godišnja svjedodžba Ženskog liceja u Zagrebu, šk. god. 1909./10., Arhiv Odsjeka za povijest hrvatskog kazališta, Zbirka HNK-a, bez sign.

5 Godišnje svjedodžbe Akademie für Musik und darstellende Kunst in Wien, šk. god. 1913./14., 1914./15., 1915./16., Arhiv Odsjeka za povijest hrvatskog kazališta, Zbirka HNK-a, bez sign.

6 Izjava o godinama provedenim u radnom i službeničkom odnosu, 02.10.1951., Arhiv Odsjeka za povijest hrvatskog kazališta, Zbirka HNK-a, bez sign.

7 U intervjuu G. Senečiću Lucija ističe: *Je, postala sam Zagrepčankom. Inače rođena sam u Pešti, a naše je imanje bilo u Gušcerovcu kraj Križevaca.* " u: Geno Senečić, *Gošpođa Lucija Ožegović priča, 15 dana, 17 (1933)*, str. 264.

1962. godine pa ove godine prigodno obilježavamo i 50. godišnjicu njezine smrti.

Premda nijednoga reproduktivnog umjetnika ne bi trebalo predstavljati bez prikaza njegova umijeća, u nedostatku snimaka s izvedbama Lucije Ožegović morat ću je predstaviti kroz druge (opisne) izvore. Geno Senečić u svom članku iz 1933. godine Luciju Ožegović opisuje sljedećim riječima: »Gospođa Ožegović jedan je od stupova naše opere. Odlično školovani alt, prvoklasna glumica, bogati i raznoliki repertoar, skromno nastupanje i ozbiljno, duboko i umjetničko shvaćanje svog poziva. [...] Gospođa Ožegović je dama i umjetnik. Njena obrazovanost [...] i seriozno shvaćanje teatra i umjetnosti uopće, izdiže ju visoko nad sve nedaće koje je u životu pretrpjela, i koje ju još i sada snalaze, pa vedrom, onom starom hrvatskom gosparskom notom prelazi preko svih sitnih i ružnih stvari na koje moramo svi da nailazimo, i optimistički gleda na život, ljubi život, teatar, muziku i svog sina Ivicu. I smije se. Smije se iskreno i od srca.«⁸

Školovala se u Zagrebu (pučka škola pa Ženski licej u Zagrebu (1906. - 1912.))⁹ Pohađala je i Glazbeni zavod (1912. - 1913.), a zatim je, kao i mnogi drugi hrvatski pjevači, otišla na školovanje u bečku Akademie für Musik und darstellende Kunst (1913. - 1917.) gdje je završila glumu i pjevanje s izvrsnim uspjehom. Glumu je studirala kod prof. Moritza Frauschera (1859. - 1916.) i prof. Augusta Stolla (1853. - 1918.), a pjevanje kod prof. Filipa Forstena (1852. - 1932.). Od kraja 1917. do proljeća 1919. godine boravila je u Genevi, u Švicarskoj, gdje se usavršavala kod dirigenta Henryja Kamma.¹⁰

8 Geno Senečić, Gospođa Lucija Ožegović priča, 15 dana, 17 (1933), str. 264-265.

9 Peti razred (1910.) polazila je u Bournemouthu u Engleskoj. Prema: Lucija Ožegović, [Životopis], 15.2.1951., Arhiv Odsjeka za povijest hrvatskog kazališta, Zbirka HNK-a, bez sign.

10 Lucija Ožegović, [Životopis], 15.2.1951., Arhiv Odsjeka za povijest hrvatskog kazališta, Zbirka HNK-a, bez sign. H. Kamm je bio šef dirigent orkestra Grand Théâtre u Genevi (v. <http://opac.rero.ch/gateway>), a Ožegović navodi da je bio prvi dirigent brüsselske opere te da je kod njega na korepeticiji *nastudirala 12 opernih partija*

Često spominjana crtica iz njezina života je kad je »kao učenica 6. razreda gimnazije pomogla organizirati uspješni srednjoškolski štrajk i atentat na bana-komesara Cuvaja.«¹¹ Tad je i prvi put javno nastupila na koncertu srednjoškolske omladine u korist omladinaca izbačenih iz škole.

Udala se 20. 11. 1917. godine u Zagrebu za dr. Vladimira Čepulića (1891. - 1964.), ali taj brak nije dugo potrajao jer su se rastali već 1923. godine.¹² Međutim, V. Čepulić nije bio otac Lucijinog sina Ive na kojeg je oduvijek bila jako ponosna i koji je obilježio čitav njezin život. Ivin otac bio je književni kritičar i političar Milan Marjanović (1879-1955). Ivo, Ivan ili Ivica Ožegović rodio se 31. siječnja 1920., a poginuo 1944. godine. O tome koliko su Lucijin profesionalni i privatni život bili isprepleteni svjedoči činjenica da je u osmom mjesecu trudnoće još uvijek nastupala a da nitko nije opazio njenu trudnoću, 12 dana nakon poroda već je bila na pozornici, uloge je čitala i učila noću, a za vrijeme nastupa sina je ostavljala u garderobi. Osim toga, potrebno je spomenuti i da je Lucija prošla pravu kalvariju izbavljajući sina iz logora u Jasenovcu.¹³

Lucija Ožegović karijeru je započela u Narodnom gledališću u Ljubljani kao operna pjevačica (1. 8. 1919. - 31. 7. 1920.) i u Narodnom gledališću u Mariboru kao prvakinja drame, opere i operete (1. 8. 1920. -31. 7. 1921.).¹⁴ Godine

u jednoj godini. Lucija Ožegović, *Pismo mrtvom sinu*, Zagreb: Zora, 1953., str. 60.

11 Lucija Ožegović, [Životopis], 8.4.1946., Arhiv Odsjeka za povijest hrvatskog kazališta, Zbirka HNK-a, bez sign.

12 Više podataka o osobnom životu Lucije Ožegović temeljeno na njejoj knjizi *Pismo mrtvom sinu* (Lucija Ožegović, *Pismo mrtvom sinu*, Zagreb: Zora, 1953.) može se pronaći u članku Nives Opačić, Lucija Ožegović: Pismo mrtvom sinu: čitanje s ključem, *Hrvatska revija*, 4 (2010), str. 16-22.

13 Svaki životopis Lucije Ožegović napisan nakon 1945. spominje sina Ivu. Više i u: Lucija Ožegović, *Pismo mrtvom sinu*, Zagreb: Zora, 1953.

14 Godine 1920. je bila angažirana kao prvakinja drame u Slovenskom narodnom gledališću u Trstu, ali nakon što je pred početak sezone kazalište izgorjelo prilikom paleži tamošnjeg Narodnog doma u kojemu je djelovalo, prvake tršćanskog gledališća preuzelo je Narodno gledališće u Mariboru. Prema vlastitom navodu u Mariboru je u 10 mjeseci imala 240 nastupa. Lucija Ožegović, [Životo-

1921. potpisala je ugovor sa splitskim Kazalištem ali, razočarana načinom rada, raskinula ga je prije početka sezone. »Pokusi su započeli, ali to nije bio nikakav pravi rad. Glavni redatelj - čovjek bez kulture; bila sam razočarana; težila sam za usavršavanjem, a kako i što se tu radilo, bilo je vrlo daleko od umjetnosti. Ova godina, što bih je provela ovdje bila bi za mene izgubljena.«¹⁵ Treba uzeti u obzir da splitsko Kazalište u to vrijeme još nema svoj ansambl. Prvi profesionalni dramski ansambl osnovan je 1920. godine pod nazivom Narodno pozorište za Dalmaciju,¹⁶ a za operne izvedbe računalo se na redovita gostovanja zagrebačke, beogradske i ljubljanske opere. Glumci za dramski ansambl angažirani su iz drugih krajeva jer Split tada nije imao profesionalnih glumaca. Među njima je bila i Lucija Ožegović. Službeno otvorenje sezone bilo je 16. listopada 1921. godine izvedbom drame *Ekvinocij* Ive Vojnovića.¹⁷

Od 1. srpnja 1922. godine Lucija Ožegović zaposlena je kao operna pjevačica u Hrvatskom narodnom kazalištu u Zagrebu gdje je djelovala do umirovljenja.¹⁸ Prije dolaska u Zagreb boravila je u Londonu (jesen 1921.) gdje je u Wigmore-Hallu održala dva koncerta jugoslavenskih pjesama. U Covent Gardenu trebala je pjevati Erdu u *Rajninom zlatu* i *Siegfriedu* R. Wagnera, ali zbog financijskih poteškoća nije uspjela pokriti troškove boravka u Londonu pa se vratila u Zagreb.

Spomenimo ukratko i koncertne i pedagoške aktivnosti Lucije Ožegović. Nastupala je na »nebrojenim samostalnim stilskim koncertima, pjevala u mnogim oratorijima solistički altovski part, nastupila preko 150 puta u samostalnim emisijama u radio stanicama Zagreb-Beograd.«¹⁹ Batušić ističe njezin ukus i stil u izboru koncertnih programa (bez jeftine atraktivnosti), ozbiljnost u pripremi, predan rad i činjenicu da je sve autore uvijek pjevala u jezicima njihovih originala.²⁰ Govorila je odlično francuski, njemački, engleski, slovenski i hrvatski jezik. Među programima HNK-a u Zagrebu nalazimo nekoliko koncerata na kojima je sudjelovala, a koji neće biti uključeni u kasniji pregled i statistiku. Riječ je o dvaput izvedenoj (7. i 13. ožujka 1926.) Matineji br. 1 Zagrebačke filharmonije (Lucija Ožegović nastupila je kao solo alt u 2. *simfoniji u c-molu* G. Mahlera),²¹ izvedbi *Requiem* op. 89 A. Dvořáka 23. travnja 1928. godine,²² Dobrotvornoj akademiji u korist Doma milosrđa 7. prosinca 1930. godine,²³ izvedbi *Misse solemnis* op. 123 Ludwiga van Beethovena (28. ožujka i 8. travnja 1934. godine)²⁴ te komemorativnoj Matineji za Branka Tepavca 24. siječnja 1937. godine.²⁵ Tu se može ubrojiti i Predstava za savez ruskih oficira-artiljerista održana 17. 11. 1933. godine na kojoj su izvedeni samo pojedini brojevi iz

pis], 15. 2. 1951., Arhiv Odsjeka za povijest hrvatskog kazališta, Zbirka HNK-a, bez sign.

15 Lucija Ožegović, *Pismo mrtvom sinu*, Zagreb: Zora, 1953., str. 71.

16 *Povijest HNK-a*, <http://www.hnk-split.hr/O-nama/Povijest-HNK> (12.11.2012.)

17 Ante Popić, *Požar i izgradnja novog Splitskog kazališta*, <http://narodni.net/pozar-izgradnja-novog-splitskog-kazalista/> (12.11.2012.)

18 Bila je umirovljena dva puta: prvi put za vrijeme rata (28. 7. 1942. - 30. 6. 1945.), a drugi put od rujna 1952. (iako su joj ugovor o radu otkazali već 1. 4. 1952. radi smanjenja radnih mjesta u Hrvatskom narodnom kazalištu u Zagrebu. Vidi: *Rješenje Savjeta za prosvjetu, nauku i kulturu NR Hrvatske od 29. 3. 1952.*, Arhiv Odsjeka za povijest hrvatskog kazališta, Zbirka HNK-a, bez sign.; I 3. 1. 1946. HNK šalje prijedlog za umirovljenje jer je kao pjevačica za prve partije postala neupotrebljiva, a za male partije ne dolazi u obzir. Prijedlog za umirovljenje, 3. 1. 1946., Arhiv Odsjeka za povijest hrvatskog kazališta, Zbirka HNK-a, bez sign.

19 Lucija Ožegović, [Životopis], 15. 2. 1951., Arhiv Odsjeka za povijest hrvatskog kazališta, Zbirka HNK-a, bez sign.

20 Slavko Batušić, Pogovor, u: Lucija Ožegović, *Pismo mrtvom sinu*, Zagreb: Zora, 1953., str. 154-155.

21 Uz Zagrebačku filharmoniju pod ravnanjem Milana Sachsa nastupio je zbor HNK-a te solistice Zlata Gjurgjenac (sopran) i Lucija Ožegović (alt).

22 Izvođači su bili Zagrebačka filharmonija, Hrvatsko pjevačko udruženje "Lisinski", solisti Zinka Vilfan-Kunc (sopran), Lucija Ožegović (alt), Božidar Vičaj (tenor) i Josip Križaj (bas) pod dirigentskom palicom Oskara Smodeka.

23 Uz različite pjevačke, glumačke i baletne točke, Lucija Ožegović izvela je skladbe J. Gotovca *Djevojci*, J. Masseneta (arija iz opere *Le mage*) i A. Grečaninova *Uzvik*.

24 Izvođači su bili Hrvatsko pjevačko udruženje "Lisinski", Zagrebačka filharmonija, Zlata Gjurgjenac - Gavela (sopran), Lucija Ožegović (alt), Božidar Vičaj (tenor) i Josip Križaj (bas), dirigent Fran Lhotka.

25 Matineju je priredilo Udruženje glumaca, sekcija Zagreb, a Lucija Ožegović je, među ostalima, izvela broj iz *Muke po Ivanu* Johanna Sebastiana Bacha.

opera²⁶ te Svečana priredba u čast delegata Slavonskog kongresa 12. prosinca 1946. godine.²⁷

Pedagoška djelatnost nije predstavljala značajniju Lucijinu aktivnost. Ali, s obzirom da je privatna poduka bila mogućnost dodatnog prihoda, radije je podučavala jezike nego pjevanje: »Sada podučavam u slobodne cajte engleski, francuski i njemački. Rajše vučim to nego pevanje. Ja sam vam tak kak i Šughica.²⁸ Ja sakomu, ko nema glasa mam iskreno velim da ni za to...«²⁹ Ipak, u Općem upitnom arku navodi: »1943.-44. bila sam nastavnik na muzičkoj školi Lisinski jer od penzije Kuna 1600 nisam mogla živjeti [...] Međutim nakon što su drugarica Vrinjanin³⁰ i drug Zlatić³¹ otišli u Partizane otkazala sam školi i uzela privatne djeke od kojih su sada trojica angažirani u riječkom kazalištu.«³² Njena učenica bila je riječka sopraniistica Štefanija Lenković (1904-1998).³³

26 Tako je izvedena 2. slika iz opere *Snjeguročka* A. Rimskij-Korsakova, 2. slika iz opere *Evgenij Onjegin* P. I. Čajkovskoga, 5. slika iz opere *Boris Godunov* M. P. Musorgskoga te 4. čin iz opere *Knez Igor* A. P. Borodina. Lucija Ožegović nastupila je kao dadilja Filipjevna (*Evgenij Onjegin*) i kao dadilja Ksenijina (*Boris Godunov*). Dirigirao je Lovro Matačić.

27 Na priredbi su ogranci "Seljačke sloge" Hrvatskog seljačkog prosvjetnog društva prvo izveli *smotru hrvatskih seljačkih pjesama i igara*, a zatim su izvedene 2. slika iz opere *Pikova dama* P. I. Čajkovskoga te završna slika iz opere *Ero s onoga svijeta* J. Gotovca. L. Ožegović nastupila je kao grofica u Pikovoj dami.

28 Šughica je poznata križevačka pjevačica i poznata interpretkinja Wagnera Milena Šugh-Štefanac (Križevci, 13. 07. 1884. - Križevci, 08. 10. 1957.)

29 Geno Senečić, *Gospođa Lucija Ožegović priča, 15 dana*, 17 (1933), str. 264.

30 Stanka Vrinjanin Hiršl (Sarajevo, 19. 2. 1912. - Zagreb, 23. 6. 2006.), pijanistica. Za pomoć u pronalaženju podatka o smrti S. Vrinjanin zahvaljujem g. Aleksandru Vasiću jer taj podatak nisam pronašla u literaturi.

31 Slavko Zlatić (Sovinjak, 1. 6. 1910. - Pula, 27. 10. 1993.), skladatelj, dirigent, publicist, profesor.

32 Lucija Ožegović, Opći upitni arak, strojopis, nepotpisano i nedatirano, Arhiv Odsjeka za povijest hrvatskog kazališta, Zbirka HNK-a, bez sign. Spomenicu Muzičke škole Lisinski i pregled djelatnika Škole vrlo je detaljno napisao Hubert Pettan, međutim, Lucija Ožegović u popisima nije navedena. Vidi Hubert Pettan, *150 godina Muzičke škole "Vatroslav Lisinski" - Zagreb*, Zagreb, 1978., rkp.

33 Š. Lenković se usavršavala u solo pjevanju kod Franza Steinera u Beču i Lucije Ožegović u Zagrebu. Od 1946. do 1959. solistica je riječke Opere. Prema njoj je nazvana

Na opernoj pozornici Lucija Ožegović debitala je u Narodnom gledalištu u Ljubljani 1919. godine kao Paulina u operi *Pikova dama* P. I. Čajkovskoga.³⁴ Međutim, u ovaj rad nisu uključeni njeni nastupi u Ljubljani i Mariboru. Rad obuhvaća samo nastupe u HNK-u u Zagrebu i to na temelju istraživanja kazališnih cedulja iz Arhiva Odsjeka za povijest hrvatskog kazališta HAZU-a te isječaka novinskih kritika iz Hemeroteke Odsjeka. Pritom moramo uzeti u obzir subjektivnost pojedinih kritika i osvrtu i s oprezom izvoditi zaključke temeljene na toj vrsti izvora. Za pojedine nastupe Lucije Ožegović mogu se naći dva potpuno oprečna stava. Primjerice, kad je nastupila kao Domna Ivanovna Saburova u operi *Carska nevjesta* N. Rimsky-Korsakova 15. 11. 1924. godine jedni su bili stava da je »gdja Ožegović kao Saburova pomno izradila svoju partiju...«³⁵ a drugi su smatrali da »gdja Ožegović, kao Domna Ivanovna nije mogla dovoljno uvjeriti. Vokalizacija nejasna, a gluma joj podsjeća na njenu Martu Schwertlein.«³⁶ Isti slučaj je i s izvedbom opere *Figarov pir* W. A. Mozarta 30. rujna 1930. godine: »Šaljivi par doktor Bartolo (Tošo Lesić) i ključarica Marcelina (Lucija Ožegović) bio je potpuno u stilu«³⁷ dok je drugi sud da »Marcelina gđe Ožegović bila je u maski i igri odviše karikirana, ispala je iz okvira djela.«³⁸ U analizi nisu uzeti u obzir koncerti i dje-

Nagrada za najbolja operna ostvarenja riječkog HNK-a Ivana pl. Zajca. Diana Grgurić, Glazbena baština: žubor kvarnerske glazbene rijeke, <http://www.kvarner.hr/kultura/glazba.html> (12. 11. 2012.)

34 Krešimir Kovačević, Lucija Ožegović, *Muzička enciklopedija*, 3, Zagreb: Jugoslavenski leksikografski zavod, 1977., str. 20.

35 Milan Graf, 'Carska nevjesta', *Novosti*, 26.11.1924., Hemeroteka Odsjeka za povijest hrvatskog kazališta HAZU-a, knj. VII.

36 Kazimir Krenedić, N. A. Rimskij-Korsakov: 'Carska nevjesta', *Riječ*, 25.11.1924., Hemeroteka Odsjeka za povijest hrvatskog kazališta HAZU-a, knj. VII.

37 Rudolf Matz, *Operna kronika: 'Figarov pir' u režiji prof. Augusta Markovskog*. [...], *Jutarnji list*, 6. 10. 1930., Hemeroteka Odsjeka za povijest hrvatskog kazališta HAZU-a, knj. IX.

38 Pavao Markovac, Mozart: 'Figarov pir' (izvedba novoujvežbanog djela 30. 9.), *Riječ*, 4. 10. 1930., Hemeroteka Odsjeka za povijest hrvatskog kazališta HAZU-a, knj. IX.

lomične izvedbe opera (samo pojedini broj), kao ni gostovanja.³⁹

Rezultati su pokazali da rečenica iz *Pogovora* S. Batušića »Tisuće su to nastupa u stotinama najrazličnijih partija opernog repertoara, šarolikog i kod nas upravo onoliko, koliko i posvuda i uopće⁴⁰ nije tek puka fraza.«

Lucijin glas opisivali su sljedećim riječima:

- »Raspoložuci mekanim i izražajnim altom, bližim profinjenom lirskom nego li dramatskom izražavanju [...]«⁴¹
- »Svakome tko je čuo Luciju Ožegović, ostao je u sjećanju onaj neki sasvim naročit, topao i mekan timbre njezinog alta, više sordiniran nego zvučan, taman, sav natopljen sentimentom, što se razvijao širokom i smirenom linijom.«⁴²
- »Alt gdje Ožegović je srednje jakosti, tamno obojen u niskoj poziciji.«⁴³

U Zagrebu je prvi put nastupila 3. lipnja 1922. godine (ponovo 8. lipnja 1922.) kao gost u operi *Pikova dama* P. I. Čajkovskoga u ulozi Grofice. Žiga Hirschler o tom je nastupu napisao sljedeće:

»U Pikovoj dami pjevala je Lucija Ožegović groficu. U toj maloj, kao i pjevački nezahvalnoj ulozi nije moguće prosuditi sve glasovne odlike pjevačice. Uloga grofice glumački nije lagana, a teško je pogoditi pravi ton koji je potreban da ta figura ne ispadne suviše blijedo, karikirano ili teatralno. Lucija Ožegović znala je sretno naći pravu nijansu koja je njejoj grofici dala fine simpatične konture i oštre crte. S izvrsnom maskom i igrom uspjelo joj je stvoriti pojavu punu uvjerljivih mo-

menata. O njenom pjevanju već je teže zboriti. Zamijetili smo muzikalnost, čistu intonaciju, jasno fraziranje i inteligentno predavanje. Njen piano je mekan, a ne manjka mu ni neki posebni čar i ugodna boja. Pjevačicu čuli bi rado u kojoj zamašnjoj partiji, u kojoj bi došle kvalitete grla do jačeg izražaja.«⁴⁴

Već taj komentar može nam nagovijestiti svekoliki budući stav prema nastupima Lucije Ožegović - uvijek prisutna i pouzdana, muzikalna, ali gotovo nikad nije izazivala pretjerano oduševljenje kao zvijezda, onodobni "operi star" status koji je, primjerice, imala njena suvremenica Marta Griff-Pospišil (Križevci, 30. 1. 1892. - Zagreb, 19. 3. 1966.): »Nema dvojbe da je Pospišil Marta najjača ženska umetnička ličnost zagrebačke opere. Premda indisponirana ona je ipak dala naslutiti sve velike dimenzije svoje umjetnosti u njejoj krasnoj tamnoj boji glasa...;⁴⁵...Marta spada među naše operne starove...;⁴⁶ Uloga vještice iz Krabuljnog plesa kao da je pisana za našu Martu. Od maloga ge-a pa do drugoga ge-a svi glasovi, dakle dvije potpune oktave zvučile su joj takovom sonornošću da je bilo upravo milina slušati njeno pjevanje. A da ne govorimo o njejoj igri. Marta Pospišil umjetnica je u svakom pogledu pa su sve njene kreacije doživljaj za kazališnu publiku.«⁴⁷

Za razliku od Marte Griff-Pospišil, Lucija Ožegović nikad nije bila "naša Lucija" i koliko god dobro odigrala pojedine uloge nikad nije postala miljenica publike poput »naše Marte«: »Gdja Ožegović stvorila je opet savršenu kreaciju vračare, iako nam se gdja Pospišil u toj partiji daleko

39 Lucija Ožegović sudjelovala je na gostovanjima s HNK-a u Dubrovniku i Splitu u svibnju 1925. (6), u Sarajevu u svibnju 1933. (3), u Splitu u svibnju 1935. (7) i 1937. (6) te u Karlovcu u ožujku 1948. (1). Pjevala je na ukupno 23 predstave.

40 Slavko Batušić, Pogovor, u: Lucija Ožegović, *Pismo mrtvom sinu*, Zagreb: Zora, 1953., str. 154.

41 Ibid.

42 Ibid., str. 155.

43 Kr., Gostovanje zagrebačke Opere u Splitu, *Pobeda*, 13. 5. 1925., Hemeroteka Odsjeka za povijest hrvatskog kazališta HAZU-a, knj. VIII.

44 Žiga Hirschler, Gostovanje Lucije Ožegović., 7. 7. [?] 1922., Hemeroteka Odsjeka za povijest hrvatskog kazališta HAZU-a, knj. VI.

45 Kr., Gostovanje zagrebačke Opere u Splitu, *Pobeda*, 13. 5. 1925., Hemeroteka Odsjeka za povijest hrvatskog kazališta HAZU-a, knj. VIII.

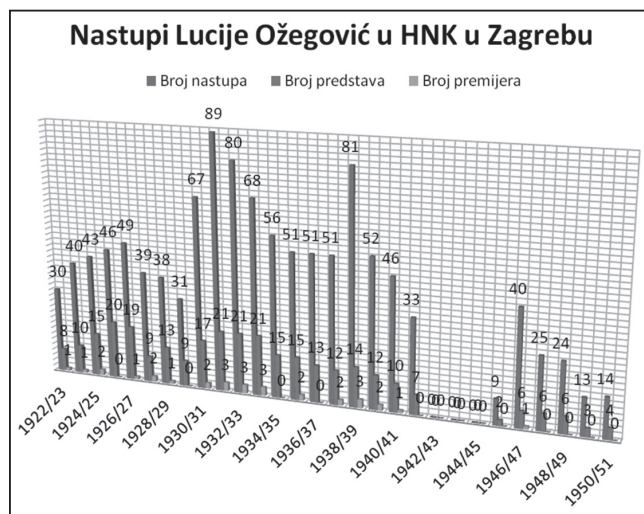
46 Kazimir Krenedić, Marta Pospišil, *Novosti*, 27.1.1926., Hemeroteka Odsjeka za povijest hrvatskog kazališta HAZU-a, knj. VIII.

47 Rudolf Matz, 'Krabuljni ples': nastup Marte Pospišil-Griff u ulozi Ciganke, *Jutarnji list*, 14. 3. 1931., Hemeroteka Odsjeka za povijest hrvatskog kazališta HAZU-a, knj. X.

više svidja).«⁴⁸ Njene odlike bile su predan rad, studiranje svake kreacije, pa i one najmanje, stilski što čišća interpretacija te maksimalna doradnost likova, i glazbeno i glumački.

U razdoblju svog djelovanja u HNK-u u Zagrebu od sezone 1922/23. do 1950/51., izuzevši prekid od sezone 1942/43. do 1944/45., Lucija Ožegović imala je, prema ovdje provedenom istraživanju, 1 176 nastupa u Velikom i tzv. Malom kazalištu, i to u 80 različitih predstava.⁴⁹ Nastupila je u 61 operi, 9 opereta, 1 drami i 9 ostalih predstava.⁵⁰ Analiza broja nastupa, predstava i premijera napravljena je po sezonama, a rezultati su prikazani u grafikonu u Prilogu.

Grafikon 1: Nastupi Lucije Ožegović u HNK-u u Zagrebu.

Iako je u Mariboru bila angažirana i kao glumica, u Zagrebu je kao glumicu nisu dobro prihvatili. Nastupila je dvaput kao gđa Flamm u drami *Roza Bernd* Gerharta Hauptmanna. Kritika je bila jako oštra:

»[...] Mora se odmah naglasiti da gđja Lucija Ožegović nema za glumicu a ma baš nikakvih preduvjeta, dok se i kakovom talentu uopće ne može govoriti. Organ gdje Ožegović ako je i pjevanjem izškolan, nije ni ugodan ni neugodan, ali svakako posve bezbojan. Geste u koliko se mogoše vidjeti u ovoj ulozi posve su diletantske i ne obećava ničim, da će se ikada poboljšati. Ne znamo što je potaklo kazališnu upravu da iznese debut gdje Ožegović, kad mi ovakovih netaalentovanih glumica i mediokriteta imamo na pretek.«⁵¹

„Jučer je igrala ulogu gdje Flamm u *Rozi Bernd* gđja Lucija Ožegović. Da budem kratak a posve jasan, moram odmah reći, da mi se ovaj eksperimenat naše uprave ne svidja. Naprosto zato što gđja Ožegović imade organsku pogješku i govori strašno kroz nos. To je jedna mana zbog koje ne bi smjela uopće nastupati kao dramska glumica. Gospodja je doduše pokazala neku malu ruti-

48 DK, Gostovanje gdje Ljubice Oblak-Strozzi u 'Krabuljnom plesu', *Tribina*, 8. 1. 1932., Hemeroteka Odsjeka za povijest hrvatskog kazališta HAZU-a, knj. X.

49 U slučaju Lucije Ožegović broj predstava se ne može postovjetiti s brojem uloga jer je u nekoliko prilika igrala različite uloge u istoj predstavi, pa i na istom nastupu. U operi *André Chenier* Umberta Giordana igrala je i Groficu de Coigny, uključujući na premijeri 10. 11. 1927., a od 10. - 19. izvedbe tog djela i Madelon (koju je prethodno igrala Mila Štagljar). Nalazimo i sljedeći komentar u kritici: *Nezgodno, ali u današnjoj situaciji neizbježno je, da gđja Ožegović pjeva dvije uloge, što otešćava razumjevanje radnje.* Lujo Šafranek-Kavić, 'André Chénier', 17. 10., *Obzor*, 18. 10. 1929., Hemeroteka Odsjeka za povijest hrvatskog kazališta HAZU-a, knj. IX. U *Rajninom zlatu* Richarda Wagnera (5. 4., 23. 4. i 4. 5. 1938.) igrala je Erdu i Flosshildu. Na premijeri tog djela 11. 4. 1936. Gjurgja Milinković nastupila je kao Erda, a Elza Karlovac kao Flosshilda. U operi *Koštana* Petra Konjovića igrala je Katu na premijeri 16. 4. 1931. i još 7 puta, no u tri izvedbe (9.-11.) dobila je i ulogu Salče, Koštanine majke. Prethodno je Salče igrala Zdenka Marković, a od 12. 5. 1934. Salče je preuzela Elza Karlovac. U operi *Sestra Angelica* Giacomina Puccinija igrala je sestru Revnjivu na premijeri 12. 5. 1927. i još na 4 izvedbe, a zatim je 19. 9. 1931. dobila ulogu Tetke kneginje koju je prije igrala Marta Pospišil. Sestru Revnjivu preuzela je Ivana Herak.

50 Pod ostale predstave svrstane su: komedija za djecu, dječja igra s pjevanjem (2), operna priča, priča s glazbom, plesom i pjevanjem, čarobna priča, dramska pjesan, narodna plesna komedija, dječja priča s pjevanjem.

51 Vladimir Lunaček, Repriza 'Roze Bernd' - gostovanje gdje Lucije Ožegović, *Obzor*, 9. 3. 1923., Hemeroteka Odsjeka za povijest hrvatskog kazališta HAZU-a, knj. VI.

nu, ali njezina uloga gdje Flamm nije bila dobra. Prije svega izgledala je u gestama i u tonu odviše mladenački. Sve, što je govorila, izrekla je bez topline, modulacije i dubljeg shvatanja, tako, kako bi izvodili nešto spretniji diletanti. Prelazi čuvstva nisu bili naravni i uvjerljivi, pak je zato i čitava igra ostala bez ikakvog dojma. Sa ulogom gdje Flamm ne mogu se praviti eksperimenti, jer bi to značilo rušiti uspjeh ove inače dobro davane drame. Držim, da je to bio posljednji dramski nastup gdje Ožegović, a ne prvi.⁵²

Zaista, to je i bio njen posljednji dramski nastup. Ipak, glumačko iskustvo znatno joj je koristilo u opernim nastupima pa je mnogo puta isticana glumačka izrađenost njenih uloga.

Grupa ostalih predstava odnosi se uglavnom na dječje predstave. To su *Peer Gynt* Edvarda Griega (1923., jedna od 3 planinke),⁵³ *Kraljević Zvezdan* Borisa Krnica (1931., Drvarova žena),⁵⁴ *Snjegulica* Mladena Širole (1931., Kraljica maćeha), *U carstvu patuljaka* M. Širole (1932., Kraljica Mirjana), *Ivica i Marica* Adelaide Wette (1933., Vještica), *Sanje* Luje Šafraneka-Kavića (1934., Prva tetka),⁵⁵ *Ivica i Marica* Engelberta Humperdincka (1935., Vještica Griskalica), *Dugonja, Trbonja i Vidonja* (1937., Vještica), *Ivica i Marica* M. Širole (1938., Vještica).⁵⁶ Kao što je navedeno, Lucija Ožegović je uglavnom imala ulogu vještice za koju je imala i dara i prakse, kako u dječjim predstavama tako i u operama.

»Vješticu Griskalicu donijela je gdja Ožegović sa svim onim jezovito-fantastičnim crtama, kako si ih zamišlja dječja fantazija, kad sluša i čita priče o vješticama. Maska, koja je već sama mogla da ulijeva strah zalutaloj djeci, karakteristična

deklamacija teksta, koja je svakoj riječi i kretnji davala adekvatni izraz u glasu, a koja je okrutnost i jezovitost njene pojave činila još jačom, sve je to davalo kreaciji gdje Ožegović osebujnu notu.⁵⁷

I sama je to komentirala sa smijehom: »je kaj ćete, ja vam sad igram samo vještice i stare babe.«⁵⁸ Ipak, kao što primjećuje i S. Batušić, Lucija Ožegović predstavljala je konstantu HNK-a kroz gotovo tri desetljeća: »...bez njezinog sudjelovanja nije bilo tako reći ni jedne jedine operne izvedbe, u kojoj je postojala ma kakva altovska partija, bilo obimna, bilo tek epizoda od par taktova.«⁵⁹ Iako je bila altistica, pjevala je uloge pisane za alt, mezzosopran, pa i sopran. »Meni je uvijek bilo sasvim svejedno, što mi daju da pjevam, ma da mi je neka uloga bila mrska. Pa nisam u teatru da pjevam samo ono, što se meni sviđa, i čim mi je neka partija bila mrskija, tim sam više nastojala da nešto izvučem iz nje.«⁶⁰ Koliki je bio značaj Lucije Ožegović za Kazalište pokazuje i događaj iz svibnja 1941. godine kad joj je na zahtjev da je zbog rasnog zakona (majka joj je bila Židovka) otpuste, tadašnji intendant Dušan Žanko odgovorio: »Ne gospođo, taj zakon vas ne pogađa, mi vas trebamo i vi ste za nas samo Ožegovićka.«⁶¹

Pjevala je u sljedećim operetama: *Šišmiš* Johanna Straussa Ml. (1925., Knez Orlovski), *Orfej u podzemlju* Jacquesa Offenbacha (1930., Javno mnijenje), *Dubarry* Thea Mackebena (1933., Mme Labille),⁶² *Boccaccio* Franza von Suppéa (1934., Peronella), *Dak prosjak* Karla Millöckera (1937., Palmatica, grofica Nowalska), *Momci na brod* Ivana pl. Zajca (1937., Bibiana), *Barun cigarin* Johanna Straussa Ml. (1938., Mirabela), *Barun*

52 Vinko Jurković, 'Roza Bernd' sa gđjom Lucijom Ožegović, Slobodna Tribina, 3. 1. 1923., Hemeroteka Odsjeka za povijest hrvatskog kazališta HAZU-a, knj. VI.

53 L. Ožegović igrala je na premijeri 8. 5. 1923. te još šest puta.

54 L. Ožegović igrala je na premijeri 24. 5. 1931. To joj je bio ujedno i jedini nastup u toj predstavi.

55 L. Ožegović igrala je na premijeri 9. 6. 1934. te još samo dvaput.

56 L. Ožegović igrala je na premijeri 9. 10. 1938. te još samo jednom.

57 Stanislav Stražnicki, E. Humperdinck: 'Ivica i Marica' u Narodnom Kazalištu: nanovo uvježbano, Novosti, 12. 03. 1935., Hemeroteka Odsjeka za povijest hrvatskog kazališta HAZU-a, knj. XI.

58 Geno Senečić, Gospođa Lucija Ožegović priča, 15 dana, 17 (1933), str. 264.

59 Slavko Batušić, Pogovor, u: Lucija Ožegović, *Pismo mrtvom sinu*, Zagreb: Zora, 1953., str. 153-154.

60 Ožegović, Lucija, *Pismo mrtvom sinu*, Zagreb: Zora, 1953, str. 85.

61 Ibid., str. 108.

62 L. Ožegović igrala je i na premijeri 1. 2. 1933. te još 14 puta.

Trenk Srećka Albinija (1941., Kornelija Stecher), *Pjesmom kroz život* Milana Asića (1942., Marija).

U operetama je Lucija Ožegović redovito imala sporedne uloge. Mnogi od navedenih naslova bili su izrazito popularni: staru Palmaticu pjevala je 36, a dadilju Mirabelu 39 puta. Te je uloge, ma kako bile male i "nevažne", donosila s ukusom, uvjerljivo i uspješno: »Poznato je, s kojim finim humorom umije gdje Ožegović da donese ovakove role, a da nikad ne zapadne u neukusno karikiranje i pretjeravanje,⁶³ Uvijek svjež, raspoložena i glasovno poznatim svojim dispozicijama raspoložujući iznijela je veoma ukusno i nigda ne pretjerujući gdje L. Ožegović ulogu stare grofice Nowalske, povodljive, ohole i nadute aristokratkinje,⁶⁴ Sjajan lik od neodoljive komike bio je onaj odgojiteljice Mirabele, kako ga je donijela gdje Ožegović [...],⁶⁵ Dugo nismo vidjeli ovako profinjeno izrađenu ulogu komične 'stare' bez banalnosti i pretjerivanja pa je nakon dueta u II. činu bilo mnogo odobravanja,⁶⁶ Ona je umjela i ovoj maloj ulozi dati mnogo karakteristike.«⁶⁷

U operama je Lucija Ožegović igrala male, sporedne, ali i glavne uloge.

Od uloga najviše su ostale zapamćene Grofica (P. I. Čajkovski, *Pikova dama*), Marcelina (W. A. Mozart, *Figarov pir*) i Ulrika (G. Verdi, *Krabuljni ples*), istaknute i u enciklopedijama i nekrolozima

63 Komentar na ulogu Peronelle u opereti *Boccaccio*. Stanislav Stražnicki, F. Supee: 'Boccaccio', *Novosti*, 3. 7. 1934., Hemeroteka Odsjeka za povijest hrvatskog kazališta HAZU-a, knj. XI.

64 Komentar na ulogu Palmaticu u opereti *Đak prosjak*. Sigismund Šteg, K. Millöcker: 'Đak prosjak', *Novo doba*, 5. 5. 1937., Hemeroteka Odsjeka za povijest hrvatskog kazališta HAZU-a, knj. XII.

65 Komentar na ulogu Mirabele u opereti *Barun ciganin*. Stanislav Stražnicki, Johann Strauss: 'Barun Ciganin', *Novosti*, 22. 10. 1938., Hemeroteka Odsjeka za povijest hrvatskog kazališta HAZU-a, knj. XIII.

66 Komentar na ulogu Kornelije u opereti *Barun Trenk*. Vladimir Ciprin, Albinijev 'Barun Trenk' ponovno obnovljen, *Jutarnji list*, 11. 1. 1941., Hemeroteka Odsjeka za povijest hrvatskog kazališta HAZU-a, knj. XIII.

67 Komentar na ulogu Kornelije u opereti *Barun Trenk*. Branimir Ivakić, uvježbani 'Barun Trenk', *Večer*, 10. 1. 1941., Hemeroteka Odsjeka za povijest hrvatskog kazališta HAZU-a, knj. XIII.

objavljenima u dnevnim novinama povodom njezine smrti.

»Od ostalih već poznatih uloga treba istaći: onu grofice gdje Ožegović. Taj lik povenule ali izvana još vrlo žive starice, despotkinje i blazirane aristokratkinje kojoj je sve već dojadilo (vrlo fino zapaženi i istaknuti momenti u trećoj slici) dala je s mnogo uvjerljivih detalja, inteligentno pjevački i glumački povezanih u jednu zaobljenu, skladnu kreaciju, - bez sumnje i njezinu najsnažniju.«⁶⁸

Ipak, najjači neposredni dojam ostavljala je onim ulogama koje su »bile najbliže sadržaju njezinog bića«⁶⁹ - ulogama majke - a s istim majčinskim osjećajem i ulogama dadilja. Uz one poznatije, majka u operama *Louise* Gustavea Charpentierea, *Pelléas et Mélisande* Claudea Debussyja, *Suton* Stevana Hristića, *Koštana* Petra Konjovića, dadilja u operama *Evgenij Onjegin* P. I. Čajkovskoga, *Boris Godunov* M. P. Musorgskoga, *Ukleti Holandez* Richarda Wagnera, izdvojiti ćemo i one manje poznate uloge. U nekima od njih (majka Lucia, *Cavalleria rusticana* Pietra Mascagnia) odražava se i njena majčinska uloga u stvarnom životu - uloga majke koja se oprašta sa sinom pred njegovu smrt. Prvi put je u toj ulozi nastupila 26. listopada 1924. godine, a do 17. svibnja 1942. godine igrala ju je čak 59 puta. »Majka Lucia našla je u gdje Luciji Ožegović najbolju interpretkinju«, zaključio je L. Šafranek-Kavić 1930. godine.⁷⁰ Majka u *Louisi* primjer je Lucijinog izgrađivanja i truda. Prvi nastup zabilježila je 30. svibnja 1923. godine, a do 2. svibnja 1936. godine igrala ju je 18 puta. U toj ulozi prevalila je put od početnog, vrlo kritički primljenog nastupa: »Ožegović dala si je ozbiljnoga truda da udovolji velikim zahtjevima svoje uloge u toliko sa djelomičnim uspjehom to joj je deklamacija bila besprijeckorno jasna i razgovjetna, a i

68 Stanislav Stražnicki, Sjajna kreacija tenora Gostića u 'Pikovoj dami' Čajkovskoga, *Novosti*, 14. 9. 1939., Hemeroteka Odsjeka za povijest hrvatskog kazališta HAZU-a, knj. XIII.

69 Slavko Batušić, Pogovor, u: Lucija Ožegović, Pismo mrtvom sinu, Zagreb: Zora, 1953., str. 154.

70 Lujo Šafranek-Kavić, 'Cavalleria rusticana' - 'Pagliacci': novo opremljena repriza 4. 11., *Obzor*, 5. 11. 1930., Hemeroteka Odsjeka za povijest hrvatskog kazališta HAZU-a, knj. IX.

pjevački odgovarala je na mjestima koja ne iziskuju jačega dramatskoga izražaja. Glumački preporučamo Majku gdje Ožegović temeljitoj korekturi sa strane režije, naročito u prvome činu. Stroga, nešto ujedljiva, ali u duši dobroćudna i ozbiljna majka nasmije se interpretirati na način vještice. Reznirana molba u sceni na Montmartru bolje joj uspjela i ako joj fali ona snaga da bi već samom svojom pojavom porušila slavljе 'krunidbe muze' kako je to neodoljivom uvjerljivošću uspjela njezina pretšasnica u ovoj ulozi, gdja Rodanne. Ipak vjerujemo da bi daljnjim dotjerivanjem mlada pjevačica mogla postati upotrebljiva 'Majka' naročito ako joj orkestar suzdržljivošću u dinamičkom pogledu olakša zadatak na onim mjestima, gdje njezin glasovni materijal ne dostaje,)⁷¹ preko umjerenog odobravanja (Izradjena, prema prije znatno ublažena kreacija gdje Lucije Ožegović u ulozi majke zaslužuje priznanje [...]),⁷² do punog priznanja uspjele uloge (Gdja Lucija Ožegović broji ulogu sitničavo-konzervativne Majke među svoje najkarakterističnije i najuspjelije. Dobar ukus i sigurni glumački instinkt štiti ju od svakog pretjerivanja kojem je izvrnuta ova partija),⁷³ pa čak i ogleđa njene zrelosti u interpretaciji drugih likova (Idealna interpretkinja obiteljskog tiranina, bezosjećajne i bezobzirne čuvarice krutih formalističkih 'starih običaja' stare Marfe Kabanove bila je gdja Lucija Ožegović, dajući novi primjer svoje izradjene i zrele umjetnosti pjevačke i glumačke karakterizacije, pendent svojoj 'Majci' u 'Louisi', ali i dokaz svojeg profinjenog ukusa, koji je čuva da i na vrlo škakljivim i opasnim mjestima ne prekorači granice pretjerivanjem. Čitava kreacija živi onim lažnim mirnim vanjskim dostojanstvom koje ima da opravda i pokrije barbarsku tiraniju ove žene bez srca.)⁷⁴

71 Š. K., 'Louisa', repriza 30. svibnja – pitanje tenora, *Obzor*, 3. 6. 1923., Hemeroteka Odsjeka za povijest hrvatskog kazališta HAZU-a, knj. VII.

72 Lujo Šafranek-Kavić, Opera. 'Carmen': gostovanje N. Vallin i E. Wittig - 'Louise', *Obzor*, 2. 5. 1929., Hemeroteka Odsjeka za povijest hrvatskog kazališta HAZU-a, knj. IX.

73 Lujo Šafranek-Kavić, 'Louise', *Jutarnji list*, 21. 1. 1936., Hemeroteka Odsjeka za povijest hrvatskog kazališta HAZU-a, knj. XII.

74 Lujo Šafranek-Kavić, 'Katja Kabanova', *Jutarnji list*, 31.

U operi *Adel i Mara* Josipa Hatzea Lucija Ožegović također je igrala majku - mati Adeloovu. Opera je premijerno izvedena 1. ožujka 1933. godine a u istoj sezoni dana je još samo 6 puta. Iako je riječ o maloj ulozi, Lucijina kreacija bila je zamijećena: »Lucija Ožegović izvrsno je prikazala majku Adeloovu. Ta mala kreacija zaslužuje pažnju.«⁷⁵ »Gdja Ožegović nije imala veliku rolu, ali je i u onu malu scenu unijela potresnu tragiku.«⁷⁶ Jednako malu, ali zamijećenu ulogu odigrala je i kao majka Carmela u operi *Bogorodičin nakit* Ermanna Wolf-Ferrarija: »Mekana, topla i dirljiva bila je gdja Ožegović kao majka Carmela – pendant slici majke Turidda u Mascagnijevoj 'Cavalleria rusticana'.«⁷⁷ Opera je od nanovo uvježbane izvedbe 18. prosinca 1937. godine u dvije sezone dana samo 7 puta.

Možemo izdvojiti i uloge grofice de Coigny⁷⁸ u operi *André Chénier* Umberta Giordana i Mare Nikšine Beneše⁷⁹ u operi *Suton* Stevana Hristića u kojima je prepoznato Lucijino osjećanje uloge koje je zračilo iz njene kreacije, pjevački i glumački.

3. 1936., Hemeroteka Odsjeka za povijest hrvatskog kazališta HAZU-a, knj. XII.

75 Žiga Hirschler, 'Adel i Mara', *Jutarnji list*, 5. 3. 1933., Hemeroteka Odsjeka za povijest hrvatskog kazališta HAZU-a, knj. XI.

76 Stanislav Stražnicki, Josip Hatze: 'Adel i Mara', *Novosti*, 4. 3. 1933., Hemeroteka Odsjeka za povijest hrvatskog kazališta HAZU-a, knj. XI.

77 Stanislav Stražnicki, E. Wolf-Ferrari: 'Bogorodičin nakit', *Novosti*, 21. 12. 1937., Hemeroteka Odsjeka za povijest hrvatskog kazališta HAZU-a, knj. XII.

78 *Pojavu grofice de Coigny realizirala je gdja Ožegović i otmjenošću i noblesom, koja je našla adekvatni izražaj u glumi i glasu. Potresno je djelovala scena rastanka sa sinom u trećem činu, - scena puna prave majčinske ljubavi i nježnosti.* Stanislav Stražnicki, U. Giordano: 'André Chénier', *Novosti*, 18. 6. 1935., Hemeroteka Odsjeka za povijest hrvatskog kazališta HAZU-a, knj. XII. L. Ožegović je igrala groficu de Coigny 19 puta, od premijere 10. 11. 1927. do 8. 12. 1935.

79 *Vladika dubrovačka Mara Nikšina Beneša u ulozi je gdje Lucije Ožegović bila izražena toliko istinski, ponosno i proosjećano da je pružila glumački i pjevački zaoblenu kreaciju.* Stanislav Stražnicki, Stevan Hristić: 'Suton', *Novosti*, 23. 6. 1932., Hemeroteka Odsjeka za povijest hrvatskog kazališta HAZU-a, knj. X. Maru je L. Ožegović igrala samo 2 puta - na premijeri 18. 6. 1932. i reprizi 21. 6. 1932.

Uloge dadilja koje je igrala bile su male, sporedne, ali je ona i njih učinila osobitima. Kao primjer navest ćemo samo Gertrudu u operi *Romeo i Giulietta* Charlesa Gounoda: »Po otmjenoj stilizaciji i finoći kretanja istaknula se gdja Ožegović u maloj ulozi dadilje Gertrude. Tom zgodom treba naglasiti, da se uloge ovakvoga formata ne bi trebale davati gdji Ožegović, dok se u ensemble-u nalaze mlade početnice, za koje su mali nastupi najbolja vježba za to, da se nauče na sigurno kretanje po pozornici. Gdja Ožegović je već davno dokazala da to zna!«⁸⁰ te Ksenijinu dadilju u operi *Boris Godunov* M. P. Musorgskoga: »Konačno još gdja Lucija Ožegović, koja je kao dadilja Ksenijina nizu svojih epizodnih uloga pridodala i ovu na oko neznatnu, ali karakte-

rističnu ulogu.«⁸¹ Navedeni dijelovi kritika iz 1934. godine ocrtavaju tadašnji stav prema Luciji Ožegović – ona je pjevačica koja je formirana i uigrana na pozornici i zna ulogama dati svoj specifičan pečat. Gertrudu je igrala svega 6 puta u sezoni 1934/35., a Ksenijinu dadilju čak 55 puta, od 13. prosinca 1928. do 27. ožujka 1951. godine, što je bio ujedno i njezin posljednji nastup na pozornici HNK-a.

Uz spomenute, u tablici donosimo i njene ostale operne uloge s brojem nastupa u pojedinoj ulozi te datumima prvog i posljednjeg nastupa. Zanimljivo je, između ostalog, primijetiti da je daleko najviše nastupala u *Seviljskom brijaču* G. Rossinija, najduže u *Pikovoj dami* P. I. Čajkovskoga, da se u operama *Aida* G. Verdija i *Samson i Dalila* C. Saint-Saënsa pojavila samo jednom, da je nastupila u čak 26 opernih premijera i sl.

Tablica 1. Operne uloge Lucije Ožegović u HNK-u u Zagrebu.

	Naslov	Autor	Br. nastupa	Uloga	Napomene (P=premijera)	Prvi nastup (gggg-mm-dd)	Zadnji nastup (gggg-mm-dd)
1.	<i>Aida</i>	Verdi, Giuseppe	1	Amneris		1926-02-05	1926-02-05
2.	<i>Samson i Dalila</i>	Saint-Saëns, Camille	1	Dalila		1926-12-13	1926-12-13
3.	<i>Fra Diavolo</i>	Auber, Daniel	2	Pamela, žena lorda Kookburna		1936-06-01	1936-06-11
4.	<i>Suton</i>	Hristić, Stevan	2	Mara Nikšina Beneša	P	1932-06-18	1932-06-21
5.	<i>Kamenik</i>	Gotovac, Jakov	3	Radula, starica	P	1946-12-17	1947-01-12
6.	<i>More</i>	Lhotka, Fran	3	Tuga		1925-11-13	1926-12-01
7.	<i>Mudra lija</i>	Janáček, Leoš	3	Ždero, pas	P	1939-02-09	1939-03-30
8.	<i>Rajnino zlato</i>	Wagner, Richard	3	Erda; Flosshilda		1938-04-05	1938-05-04
9.	<i>Amfitrion</i>	Papandopulo, Boris	4	Charis	P	1940-02-17	1940-03-07
10.	<i>Katja Kabanova</i>	Janáček, Leoš	4	Marfa Ignjatevna Kabanova	P	1936-03-28	1936-04-21
11.	<i>Povratak</i>	Hatze, Josip	3	Kata, Jelina mati		1937-04-29	1937-06-12
12.	<i>Rkać</i>	Dobronić, Antun	4	Jela, žena Marka Jelića	P	1938-12-01	1938-12-16
13.	<i>Siegfried</i>	Wagner, Richard	4	Erda	P	1938-05-26	1938-06-17
14.	<i>Udovica Rošlinka</i>	Dobronić, Antun	4	Rošlinka, udovica	P	1934-05-23	1934-12-05
15.	<i>D u b r o v a č k i diptihon (1. dio Nokturno)</i>	Dobronić, Antun	5	Mare Nikšina Beneša	P	1925-03-24	1925-12-14
16.	<i>Lakmé</i>	Delibes, Léo	3	Mallika		1925-03-05	1927-03-07
17.	<i>Adel i Mara</i>	Hatze, Josip	6	Mati Adelova		1933-03-01	1933-03-28
18.	<i>Kavalir s ružom</i>	Strauss, Richard	6	Annina		1933-01-14	1934-02-15
19.	<i>Parsifal</i>	Wagner, Richard	6	Jedna od Klinsorovih čarobnica, II. grupa		1926-04-02	1927-04-19
20.	<i>Peleas i Melisanda</i>	Debussy, Claude	6	Ženevieva, majka Peleasova	P	1923-12-12	1925-04-16

⁸⁰ Zlatko Grgošević, Gounodova opera 'Romeo i Julija', Obzor, 19. 11. 1934., Hemeroteka Odsjeka za povijest hrvatskog kazališta HAZU-a, knj. XI.

⁸¹ Boris Papandopulo, 'Boris Godunov': nanovo inscenirana muzička drama M. P. Musorgskoga, *Novosti*, 14. 1. 1934., Hemeroteka Odsjeka za povijest hrvatskog kazališta HAZU-a, knj. XI.

	Naslov	Autor	Br. nastupa	Uloga	Napomene (P=premijera)	Prvi nastup (gggg-mm-dd)	Zadnji nastup (gggg-mm-dd)
21.	<i>Poljubac</i>	Smetana, Bedřich	6	Martinka, stara teta		1925-04-17	1926-06-25
22.	<i>Striženo-košeno</i>	Baranović, Krešimir	6	Carica	P	1932-05-04	1933-01-18
23.	<i>Bogorodičin nakit</i>	Wolf-Ferrari, Ermanno	7	Carmela, majka Gennara		1937-12-18	1938-10-15
24.	<i>Čedo zapada</i>	Puccini, Giacomo	7	Wowkle, Indijanka		1932-11-24	1933-04-03
25.	<i>Libuša</i>	Smetana, Bedřich	7	Jedan od četiri težačka glasa iz daljine	P	1933-10-27	1934-10-28
26.	<i>Porin</i>	Lisinski, Vatroslav	7	Klotilda, Irmengardina dvorkinja		1939-10-28	1941-04-23
27.	<i>Romeo i Giulietta</i>	Gounod, Charles	6	Gertruda, dadilja		1934-11-17	1935-06-25
28.	<i>Tajni brak</i>	Cimarosa, Domenico	7	Fidalma, sestra Geronima	P	1940-03-06	1940-04-25
29.	<i>Dibuk</i>	Rocca, Lodovico	8	Slijepa žena	P	1936-06-13	1936-12-11
30.	<i>Plašt</i>	Puccini, Giacomo	8	Frugola	P	1927-05-12	1932-02-02
31.	<i>Carska nevjesta</i>	Rimskij-Korsakov, Nikolaj Andreevič	9	Domna Ivanovna Saburova	P	1924-09-24	1927-03-22
32.	<i>Morana</i>	Gotovac, Jakov	9	Govedarka, vračara	P	1931-10-03	1934-03-10
33.	<i>Rusalka</i>	Dvořák, Antonín	9	Vještica		1926-06-27	1934-05-14
34.	<i>Falstaff</i>	Verdi, Giuseppe	10	Mrs. Quickly	P	1937-11-06	1939-01-21
35.	<i>Mefistofele</i>	Boito, Arrigo	10	Marta		1931-02-15	1931-09-29
36.	<i>Mrtve oči</i>	D'Albert, Eugen	10	Ruth, Židovka	P	1933-04-08	1933-12-10
37.	<i>Plamen</i>	Respighi, Ottorino	10	Agnese	P	1940-09-28	1941-06-02
38.	<i>Sestra Angelica</i>	Puccini, Giacomo	5 6 (uk.11)	Sestra Revnjiva; Tetka kneginja	P	1927-05-12; 1931-09-19	1927-05-24; 1932-02-02
39.	<i>Majstori pjevači</i>	Wagner, Richard	12	Magdalena, Evina dadilja	P	1929-06-15	1932-11-10
40.	<i>Njena pastorka</i>	Janáček, Leoš	12	Stara Burja		1923-12-22	1933-12-21
41.	<i>Medvedgradska kraljica</i>	Šafranek-Kavič, Lujo	14	Kata, vračara	P	1927-09-29	1938-06-22
42.	<i>Čarobna frula</i>	Mozart, Wolfgang Amadeus	15	Treća kraljičina dama		1927-03-05	1933-11-22
43.	<i>U dolini</i>	D'Albert, Eugen	15	Rosalia		1932-09-29	1936-01-04
44.	<i>Gianni Schicchi</i>	Puccini, Giacomo	16	Zita	P	1927-05-12	1932-02-02
45.	<i>Krabuljni ples</i>	Verdi, Giuseppe	15	Ulrika, vračara		1929-05-07	1940-03-19
46.	<i>Walküra</i>	Wagner, Richard	16	Schwertleite		1923-01-10	1938-05-07
47.	<i>Louise</i>	Charpentier, Gustave	18	Majka		1923-05-30	1936-05-02
48.	<i>André Chénier</i>	Giordano, Umberto	19; 10 (uk.19)	Grofica de Coigny, Madelon	P;	1927-11-10; 1929-10-17	1935-12-08
49.	<i>Ukleti Holandez</i>	Wagner, Richard	23	Mary, Sentina dadilja		1927-01-05	1942-07-07
50.	<i>Prodana nevjesta</i>	Smetana, Bedřich	24	Kata, Mihina žena		1929-04-09	1937-01-26
51.	<i>Koštana</i>	Konjović, Petar	25; 3; (uk.25)	Kata; Salče, mati Koštanina	P	1931-04-16; 1932-05-18	1951-01-12; 1933-06-22
52.	<i>Snjeguročka</i>	Rimskij-Korsakov, Nikolaj Andreevič	25	Vesna-Krasna		1922-10-21	1933-11-27
53.	<i>Evgenij Onjegin</i>	Čajkovskij, Petar Iljič	29	Filipjevna, dadilja		1923-10-10	1940-10-08
54.	<i>Figarov pir</i>	Mozart, Wolfgang Amadeus	31	Marcelina, ključarica		1924-01-31	1948-02-03
55.	<i>Rigoletto</i>	Verdi, Giuseppe	53	Magdalena		1922-09-17	1948-12-26
56.	<i>Boris Godunov</i>	Musorgskij, Modest Petrovič	55	Ksenijina dadilja		1928-12-13	1951-03-27
57.	<i>Pikova dama</i>	Čajkovskij, Petr Iljič	57 (2KG)	Grofica	k.g. 1922-06-03 i 1922-06-08	1922-12-31	1950-11-23
58.	<i>Cavalleria rusticana</i>	Mascagni, Pietro	59	Lucia, majka Turiddua		1924-10-26	1942-05-17
59.	<i>Faust</i>	Gounod, Charles	66	Marta		1922-09-19	1939-05-29
60.	<i>Madame Butterfly</i>	Puccini, Giacomo	67	Suzuki		1923-11-04	1949-03-10
61.	<i>Seviljski brijac</i>	Rossini, Gioachino	103	Berta = Marzelina		1928-01-01	1951-02-25

Na temelju provedene analize djelovanje Lucije Ožegović u HNK-u u Zagrebu možemo podijeliti u 3 faze.

Rana faza (1922 / 23. - 1929 / 30.), razdoblje učenja, usavršavanja, izgrađivanja donosi česte kritike na račun prevelike karikiranosti likova ili pak nejasnu vokalizaciju. Ipak, kritika primjećuje i odobrava njezin trud u udovoljavanju zahtjevima uloge, a profiliraju se uloge koje joj »dobro leže«: »Vesnu-Krasnu pjevala je gdja Ožegović, pa je pažnjom na dikciju polučila zamjeran uspjeh, jer je običajno svaka njena partija stradala radi nejasnog izgovora, koji je mnogo smetao i samom pjevanju.«⁸² Lucija Ožegović pjevala je Ulriku. Ta joj uloga dobro leži, što više, ona je iz nje stvorila zanimljivu kreaciju. Čini se, da je pjevačica dobila svoju najbolju partiju.«⁸³

Zrelu fazu (1930 / 31. - 1939 / 40.), vrhunac Lucijine karijere, karakterizira uvjerljivost njenih kreacija na pozornici i izgrađen identitet: »Gđa Ožegović već suvereno vlada svakom svojom ulogom i zna joj dati glumački posebno obilježje«,⁸⁴ kako je zaključio Božidar Širola. Upravo u toj fazi dobiva priliku igrati naslovnu ulogu u operi *Udovica Rošlinka* Antuna Dobronića što nailazi na veliko odobravanje: »Gđa Lucija Ožegović je u naslovnoj partiji zaista postigla neopisiv uspjeh. Ona je sa mnogo razumijevanja, umjetnički kreirala ovu partiju. Tu se je osjećalo, da je gđa Ožegović umjetnica velikih muzičkih kvaliteta.«⁸⁵ U ovoj fazi igra i po 20-ak uloga u sezoni, a u prosjeku ima i više od 60 nastupa.

Kasna faza (1940 / 41. - 1941 / 42.; 1945 / 46. - 1950 / 51.) obilježena je pouzdanošću i ne-

nametljivošću. Nažalost, po povratku u HNK nakon rata nalazimo rijetke osvrte na nastupe Lucije Ožegović. Njeni su nastupi »uvjerljivi«,⁸⁶ »sigurni i nenametljivi«,⁸⁷ »izraziti«. ⁸⁸ U tom razdoblju znatno se smanjuje broj njenih uloga - najviše do 6 po sezoni, a bilježimo je tek u jednoj premijeri (*Kamenik* Jakova Gotovca 17. prosinca 1946. godine). Ostalo su nastupi u već izrađenim ulogama u *Seviljskom brijaču*, *Madame Butterfly*, *Pikovima dami*, *Borisu Godunovu*, *Rigolettu*, *Koštani* i *Figarovom piru*. Opsežnije osvrte nalazimo na njezinu kreaciju grofice (*Pikova dama*) koja oslikava opći stav prema Luciji Ožegović kao pjevačici s iskustvom i dubokim shvaćanjem. Njene se nastupe cijeni, njene uloge ostavljaju dubok dojam, ali ne izazivaju opće oduševljenje: »Grofica, 'Pikova dama' ostvarena po Luciji Ožegović umjetnički je izrađena. Kraj nje se osjeća da je plod dugogodišnjeg studija ne samo muzikalnog nego i psihološkog prikazivanja te uloge. Glasovno svježja, s bogatstvom izražaja muzikalnog i glumačkog te s dubokim shvaćanjem stila otpjevala je ariju u IV. slici.«⁸⁹ Grofica Lucije Ožegović jaka je i impresivna kreacija. U njoj kao da je utjelovljena aristokracija u predsmrtnom grču, u želji da produlji ne samo svoj život, nego i život svoje klase, makar i za koji čas. U tom se liku već od prve pojave osjetio predosjećaj smrti, pomiješan s dubokom mržnjom i strahom od Hermana, uzročnika njenog svršetka. U sceni sjećanja na mladost, umjetnica je vanredno impresivno dočarala duh jednog prošlog doba i ova scena, zajedno s realistički prikazanim umiranjem, ostavlja nezaboravan utisak.«⁹⁰

86 Stanka Vrinjanin, 'Kamenik' – opera Jakova Gotovca, *Narodni list*, 22. 12. 1946., Hemeroteka Odsjeka za povijest hrvatskog kazališta HAZU-a, knj. XV.

87 i. c., Jakov Gotovac: 'Kamenik': premijera nove domaće opere, *Vjesnik*, 22. 12. 1946., Hemeroteka Odsjeka za povijest hrvatskog kazališta HAZU-a, knj. XV.

88 R., Obnovljena izvedba 'Borisa Godunova', *Vjesnik*, 8. 7. 1946., Hemeroteka Odsjeka za povijest hrvatskog kazališta HAZU-a, knj. XV.

89 Stanka Vrinjanin, Petar I. Čajkovski: 'Pikova dama', *Vjesnik*, 9. 2. 1946., Hemeroteka Odsjeka za povijest hrvatskog kazališta HAZU-a, knj. XV.

90 Željko Klinčić, 'Pikova dama' P. I. Čajkovskoga: uspješna obnovljena izvedba u Narodnom kazalištu, *Narodni list*, 12. 2. 1946., Hemeroteka Odsjeka za povijest hrvatskog kazališta HAZU-a, knj. XV.

82 Kazimir Krenedić, 'Snjeguročka', *Novosti*, 5. 1. 1926., Hemeroteka Odsjeka za povijest hrvatskog kazališta HAZU-a, knj. VIII.

83 xxx, 'Krabuljni ples'. Ida Juranić kao Amelija - Lucija Ožegović kao Ulrika, Večer, 8. 5. 1929., Hemeroteka Odsjeka za povijest hrvatskog kazališta HAZU-a, knj. IX.

84 Božidar Širola, Operna kronika: sretan početak operne sezone, na novo uvježban 'Seviljski brijač' [...], *Hrvatska straža*, 26. 9. 1930., Hemeroteka Odsjeka za povijest hrvatskog kazališta HAZU-a, knj. IX.

85 Kazimir Krenedić, 'Udovica Rošlinka', *Narodne novine*, 24. 5. 1934., Hemeroteka Odsjeka za povijest hrvatskog kazališta HAZU-a, knj. XI.

Dana 3. lipnja 1947. godine proslavljena je 25. godišnjica od njenog prvog nastupa u HNK-u, kao i 35. godišnjica njena umjetničkog rada.⁹¹ Obilježila ju je ulogom grofice u *Pikovoj dami*, onoj istoj s kojom je prvi put kao gost nastupila u Zagrebu.

Središte zanimanja istraživanja predstavljenog u ovom radu bilo je djelovanje Lucije Ožegović kao operne pjevačice u Hrvatskom narodnom kazalištu u Zagrebu. U svrhu analize repertoara, uloga i značaja umjetnice za hrvatsku reproduktivnu umjetnost u razdoblju njezinog djelovanja prije, za vrijeme i neposredno nakon Drugog svjetskog rata napravljen je pregled izvorne građe u Arhivu Odsjeka za povijest hrvatskog kazališta HAZU-a, pregled i analiza kazališnih cedulja u razdoblju od 1922. do 1952. godine te pregled novinskih osvrti na nastupe Lucije Ožegović iz istog razdoblja. Iz navedene građe može se zaključiti da je Lucija Ožegović dolaskom u Zagreb, iako već iskusna, morala itekako

(g)raditi svoj umjetnički izričaj. No, njoj rad nije bio stran, a nije se ni oglušila na ponekad vrlo oštre kritike. To je dovelo do statusa pouzdane, uvjerljive interpretkinje koja svaku svoju ulogu, bila ona mala ili velika, pomno izrađuje u glazbenom i glumačkom smislu. Tako je na vrhuncu karijere u sezonama 1931/32. i 1933/34. pjevala i po 20-ak različitih predstava po sezoni, od toga po 3 premijere. U ratnim godinama i nakon rata, pritisnuta privatnim nedaćama, nastupa u puno manjoj mjeri, ali ostaje pouzdana i uvjerljiva u svakom nastupu.

Ma kako samozatajna, nikad gledana kao »zvijezda«, Lucija Ožegović je u preko 35 godina umjetničkog rada, od kojih je više od 25 godina provela u HNK-u u Zagrebu, dala značajan i nezaobilazan pečat zagrebačkoj kazališnoj pozornici.

91 Nažalost, taj je događaj ostao prilično nezamijećen. *Vjesnik* je donio kratak biografski članak bez osvrti na nastup. xxx, 35. godišnjica umjetničkog rada Lucije Ožegović, *Vjesnik*, 4. 6. 1947., Hemeroteka Odsjeka za povijest hrvatskog kazališta HAZU-a, knj. XV.

Prilog 1. Lucija Ožegović, Arhiv Odsjeka za povijest hrvatskog kazališta HAZU-a, Zbirka HNK-a, bez sign.

Prilog 2. *Luc i njezina srećica, prosinac 1922., Zagreb, Arhiv Odsjeka za povijest hrvatskog kazališta HAZU-a, Zbirka HNK-a, bez sign.*

Prilog 3. Proslava 25. godišnjice kazališnog rada Lucije Ožegović, 03. lipnja 1947., kazališna cedulja, Arhiv Odsjeka za povijest hrvatskog kazališta HAZU-a.

Hrvatsko Narodno Kazalište u Zagrebu
VELIKO KAZALIŠTE

UTORAK, 3. LIPNJA 1947. Predstava 308.

P o č e t a k u 7 s a t i

PROSLAVA 25-GODIŠNJICE KAZALIŠNOG RADA
LUCIJE OŽEGOVIĆ
118. put

PIKOVA DAMA

Velika opera u tri čina (7 slika). Napisao prema Puškinovoj noveli M. I. ČAJKOVSKI.
Muzika P. I. Čajkovski. Preveo Ferdo Z. Miler.

Dirigent: DORĐE VAIĆ Redatelj: VLADIMIR ZEDRINSKI

L I C A :

Herman	Josip Gostić	Narumov	Fjodor Sahnó . . . . .
Grof Tomski	Pavao Grba	Redatelj svečanosti	Vjekoslav Klasić . . . . .
Knez Jelecki	Ivan Franel	Grofica	Lucija Ožegović . . . . .
Čekalinski	Milan Sepec	Liza, njena nećakinja	Dragica Martinis . . . . .
Surin	Drago Bernardić	Paulina, njena prijateljica	Anka Jelačić . . . . .
Čaplicki	Ivica Kiš	Odgoviteljica	Olga Lihterova . . . . .
		Maša, sobarica	Blanka Tomašić . . . . .

U pastirskoj igri u II. činu sudjeluju:

Chloe	Bianka Dežman . . . . .
Daphnis	Anka Jelačić . . . . .
Pluto	Pavao Grba . . . . .

Plesove izvadaju: Zlata Lanović, Zvonimir Tajzl, Jelena Zečić, Tosca Filipančić, Durdica Đurdan, Vera Vaić, Frane Jelinčić, Anđela Ilić, Marietta Mirkova i baletni zbor.

Koreografija: DIMITRIJE PARLIĆ Asistent režije: NANDO ROJBE

Čuvarice, odgojiteljice, dadilje, šetaoci, gosti, djeca, kartasi. Odigrava se u Petrogradu 30-ih godina XIX stoljeća.

Dekor i kostimi po nacrtima Vladimira Zedrinskog izrađeni su u radionicama Narodnog kazališta pod vodstvom Emila Lenca, Andrije Sukića i Line Novak.

VELIKO KAZALIŠTE Srijeda 4. VI. PRODANA NEVJESTA Četvrtak 5. VI. MALOGRADANI		MALO KAZALIŠTE Srijeda 4. VI. ZENIDBA Četvrtak 5. VI. POP ĆIRA I POP SPIRA
---	--	---

ULAZNE CIJENE Loža u mezzaninu (4 sjedala) . . . . . Din 296.— Loža u I. katu (4 sjedala) . . . . . Din 256.— Sjedalo u mezzaninu . . . . . Din 74.— Sjedalo u I. katu . . . . . Din 64.— Cercele I.—II. red . . . . . Din 79.—	ULAZNE CIJENE Parket I. red . . . . . Din 74.— Parket II.—IV. red . . . . . Din 64.— Parket V.—VIII. red . . . . . Din 54.— Parket IX.—XII. red . . . . . Din 43.— Parket XIII.—XIV. red . . . . . Din 38.—	ULAZNE CIJENE Baškon I. red . . . . . Din 43.— Baškon II.—IV. red . . . . . Din 35.— Baškon V.—VII. red . . . . . Din 28.— Baškon VIII.—IX. (dačke) . . . . . Din 18.— Dačke i stajanje . . . . . Din 8.—
---	---	---

U ulaznici uračunane su pristojbe za Glumački središnji mirovinski fond, garderobu i Kazališni list s programom.

PRETPRODAJA ULAZNICA OD 9—13 SATI NA LIJEVOJ BLAGAJNI VELIKOGA KAZALIŠTA

Blagajna se otvara u 6, početak u 7, svršetak oko 11 sati

Prilog 4. Lucija Ožegović kao grofica u operi *Pikova dama*, 1923., Arhiv Odsjeka za povijest hrvatskog kazališta HAZU-a, Zbirka HNK-a, bez sign.

